

'KLIMAATVLUCHTELINGEN'

Welkom:

Aan allen, hartelijk welkom in deze viering waarin we even willen terugblikken op miljoenen mensen op de vlucht voor het klimaat. Natuurrampen en andere verwoestende gevolgen van de klimaatverandering verdrijven kwetsbare gemeenschappen van de plaats waar ze altijd hebben gewoond, vaak in eigen land maar ook over grenzen heen. Vooral voor deze laatste groep ontheemden bestaat geen enkele vorm van internationale bescherming want een 'klimaatvluchteling' bestaat officieel niet.

In de lezingen van de vasten luisteren we naar verhalen over een God die er is, altijd, voor iedereen.

Hij kent de ellende van zijn volk en bevrijdt hen uit de slavernij.

In het luisteren naar deze oude verhalen weten we ons geliefd en worden we uitgedaagd en gesterkt om zelf teken van Gods barmhartigheid te zijn, partij te kiezen voor de zwakken en te vechten tegen machteloosheid en onrecht.

In onze maatschappij lijkt het alsof religie geen plaats meer heeft. De heersende wereldorde dwingt ons tot volledige afhankelijkheid. In deze wereld is de God van de Bijbel een buitenbeentje. Hij spreekt niet van bovenuit, maar vanuit de slachtoffers. 'IK heb de ellende van mijn volk gezien.' Als die stem tot je spreekt wordt de grond onder je voeten heet.

Dat ook wij hier en nu geraakt mogen worden door die stem, die ons roept en uitzendt.

We zijn hier samen: in de naam van de Vader, Zoon en heilige Geest.

Lied: Welke God wordt hier aanbeden, onrecht wordt als wet beleden.

De eerste mensen op aarde gingen naar plaatsen waar ze zich konden voeden.

Met de opkomst van de landbouw en later veeteelt en de betere bewaartechnieken konden de mensen generaties lang op de zelfde plaats blijven.

Toch zijn er nog mensen die rondtrekken zoals de zigeuners.

Anderen kunnen niet op de plaats blijven waar ouders al generaties lang woonden.

Dit heeft met klimaat te maken. De opwarming van de aarde doet de zeespiegel stijgen waardoor de kusten van Bangladesh aangevreten worden en de eilanden zoals Kivalu vrij snel onder water zullen verdwijnen.

Elders neemt de droogte toe met het oprukken van de woestijnen in Afrika zoals Zuid-Soedan, Kenia en Somalië.

Syrië waar de mensen die leefden van het land omwille van verschillende droogtejaren naar de steden trokken en waar later door samenloop van omstandigheden, conflicten ontstonden.

Zo zijn de klimaatvluchtelingen niet alleen dat, maar een combinatie van verschillende oorzaken die dikwijls het gevolg zijn van elkaar.

Velen hebben moeilijkheden om zich ergens officieel te mogen vestigen. De reden voor verblijf worden niet altijd aanvaard. Vluchtelingen omwille van oorlog worden beschermd door de VN statuten of het verdrag van Genève.

Terwijl klimaatvluchtelingen of economische vluchtelingen officieel geen bescherming krijgen en dikwijls worden ze gedwongen te vluchten omdat er geen eten meer is omwille van de droogte en komen er conflicten.

Als reactie zien we dat er nog nooit zoveel muren zijn gebouwd om mensen buiten te houden.

In de praktijk blijkt dit grenzenbeleid enkel migratiestromen te verplaatsen en niet te verminderen. Migratie vindt net als water, altijd een weg.

Als de oorzaken van migratie niet aangepakt worden, zijn de steeds stijgende kosten van het grenzenbeleid zinloos.

Het ontbreekt aan solidariteit om op alle niveaus voldoende stappen te zetten om de directe en indirecte impact zo laag mogelijk te houden, zowel bij de oorzaken als bij de gevolgen.

Nochtans zijn er vele mensen die zich inzetten om onze wereld menselijker te maken maar de nood is zo groot dat er gemakkelijk getwijfeld wordt of het ook wel iets uithaalt.

Ons samenzijn draagt in zich de hoop op een betere wereld. Een wereld waar iedereen zich thuis voelt, een wereld die we zo goed mogelijk door moeten geven aan de mensen van de toekomst.

Elders gaan wonen, eigen roots achterlaten gebeurt heel veel maar er is een grondig verschil van ontvangst en opvang. Reeds meer dan 31% van de Belgische bevolking heeft een migratieachtergrond.

En we zijn zelf niet zo honkvast, dat zie ik in mijn eigen familie.

Zo is mijn vader in Tilburg geboren en mijn moeder in Eindhoven, hun kinderen zijn in Genk op de wereld gekomen. Een zoon woont in Wijchmaal Peer; de dochter heeft een appartement in Olen, en de zoon woont met zijn Poolse vrouw in de buurt van Wenen. Er woont ook nog familie in Canada en in Nieuw-Zeeland.

Soms denk ik, wat als alle mensen met Europese roots naar Europa zouden komen.

Vrede en Naastenliefde zij met U.

Heer, zoveel mensen zijn op zoek naar een veilige plek.

Ze zijn ontworteld en ontheemd.

Hun geboortegrond bood hen geen zekerheid.

Ze zijn op zoek naar een plek waar ze welkom zijn,
waar ze hun leven zeker zijn.

Heer, geef dat wij de plek zijn waar ze warmte vinden en troost.

Geef dat wij hen ruimte geven om zichzelf te vinden.

Dat hun kinderen weer vrolijk kunnen zijn.

Dat ze zeker zullen zijn van hun leven en vrede vinden.

Lied: Lied voor een ander Europa.

Gebed voor onze aarde (Paus Franciscus)

Almachtige God, u bent aanwezig,
in heel het universum en in de kleinste van uw schepselen.

Teder omarmt u alles wat bestaat.

Stort de kracht van uw liefde in ons uit,
zodat wij leven en schoonheid beschermen.

Vervul ons met vrede,
zodat wij als broers en zussen leven en niemand kwaad doen.

God van de armen, help ons te redden
wat op deze aarde in de steek gelaten en vergeten is,
maar wat in uw ogen zo kostbaar is

Genees ons, zodat wij de wereld beschermen en niet uitbuiten,
zodat wij schoonheid zaaien en niet vervuiling en vernietiging.

Raak de harten aan van hen die enkel winst zoeken
ten koste van de armen en de aarde.

Leer ons de waarde van elk ding te zien,
zodat wij vol verwondering tot bezinning komen
en gaan inzien dat wij, op onze weg naar uw oneindig licht,

diepgaand verbonden zijn met alle schepselen.
Dank dat u elke dag met ons bent.
Bemoedig ons alstublieft in onze strijd
voor rechtvaardigheid, liefde en vrede.

Een tekst naar het bijbelboek LEVITICUS (19,33-34)

Wanneer er vreemdelingen in uw land wonen,
mag u die niet slecht behandelen.
Vreemdelingen die bij u wonen
hebben dezelfde rechten
als een geboren Israëliet.
U moet hem beminnen als uzelf,
want u bent zelf vreemdeling geweest in Egypte.
Ik ben de HEER uw God.
Woord van de Ene, uw God.

Staf belicht aan de hand van zijn beeld wat vluchtelingen meemaken.

Doorprik de ballonnen wat vluchtelingen betreft.

België kan niet alle vluchtelingen van de wereld opvangen.
Het zijn allemaal terroristen
Vluchtelingen zijn profiteurs
Met muren en hekkens houden we ze buiten.

Als we de onwennigheid en de angst kunnen overstijgen kunnen we ons sneller focussen en uitwerken hoe het verder moet:

- in het verenigingsleven
- school (scholing)
- inzet voor de samenleving

Vrije doorgang voor goederen maar niet voor personen.

Wij vliegen met Ryanair voor klein prijsje naar allerlei streken waar de vluchtelingen geld, gezondheid en leven riskeren om hier 'afgewezen' te worden.

Lied: Lied om openheid

Voorbeden:

- Wij allen worden vandaag, zoals Simon van Cyrene op de weg naar Golgotha uitgenodigd om samen het kruis van migranten en vluchtelingen mee te helpen dragen.
- Diversiteit en verscheidenheid dwingen ons tot aandacht voor het 'samen' onderweg zijn in de wereld.
- Je naaste, de vreemdeling dien je lief te hebben 'als jezelf' want hij of zij is een mens, net als jij.

- Voor onze wereldleiders dat zij onze mensen aansporen om vluchtelingen en migranten gastvrij te onthalen en daarbij aansturen op een beter politiek beleid gebaseerd op de (gelijk) waardigheid van alle mensen.

Heer Jezus, op het kruis hebt Gij elke vijandschap overwonnen,
Elke scheidingsmuur neergehaald
en de volkeren bijeengebracht in uw vrede.

Geef in onze dagen vrede aan Oekraïne, aan Syrië en Irak,
aan Libië en Nigeria, aan Afghanistan en Pakistan,
aan Congo en de Centraal-Afrikaanse Republiek,
en aan alle klimaatvluchtelingen.

Help ons in eigen omgeving een cultuur op te bouwen
van vrede en waardering
door voor ieder ander ons hart te openen,
telkens opnieuw.

De tafeldienst is de tastbare en materiële uitdrukking van ‘feestelijke herverdeling opdat iedereen rustig en met genoeg kan leven’. Godzijdank hebben we mogelijkheden om iedereen te laten genieten van dat genoeg. Aan tafel geven we onze betrokkenheid gestalte opdat iedereen sociaal en economisch recht wordt gedaan. We doen wat ooit gebeuren zal, wat al bezig is: een lange tafel waar iedereen kan aanzitten.

Lied: Ik zal er zijn

Onze Vader

Vredeswens

Gij die onvermoeibaar zijt in het maken van nieuw begin,
Gij die steeds opnieuw uw hoop vestigt op mensen,
wees met de moedelozen die niet meer durven dromen,
wees met hen die niet meer durven hopen dat
de wereld ooit nog leefbaar wordt voor al uw mensen.
Doe hen en ons weer opleven,
Doe hen en ons weer geloven
dat onheil ten goede kan worden gekeerd
als wij ons met hen willen en durven inzetten.
Doe hen en ons weer geloven
dat Gij uw beloofde vrede zult schenken
als wij ze waarmaken met elkaar.

Delen van brood

en drinken de wijn op mensen en wensen

Mededelingen

Misschien (Kris Gelaude)

Vluchten in het holst van de nacht.
Weg van de angst. Weg van het leven, dat geen leven meer is.
Stap na stap losgerukt uit de grond van je moeder, je vader.
Hoe lang blijf je nog wie je bent?

Een naamloze die voorbij komt.
Een schim onderweg.
Een drenkeling op een strand.
Een vingerafdruk naast een foto.
Nergens herkend. Nergens gewenst.
Wie biedt je een hemel om onder te schuilen?

Misschien ontmoet je ergens een mens die je aankijkt,
je bij je naam noemt.
Misschien heeft hij woorden om je aan te warmen.
Misschien helpt hij je om de hoop staande te houden
dat je ooit nog zal voelen
wat thuis komen is.

Lied: Wonen overal, nergens thuis.

Verwoestijning: ongeveer een miljard mensen, verspreid over meer dan honderd landen in

vijf continenten hebben er in hun dagelijks leven mee te maken. Afrika gaat daarbij op kop. Daar zijn 250 miljoen mensen direct slachtoffer van verwoestijning. Veel probleemgebieden liggen met name in de armste ontwikkelingslanden. Naarmate de woestijnvorming toeneemt, neemt ook de armoede en honger in de wereld toe. Land gaat verloren voor landbouw. Verwoestijning slaat niet zozeer op de uitbreiding van bestaande woestijnen. Woestijnvorming heeft vooral te maken met het onvruchtbaar worden van landbouwgrond in gebieden met een droog klimaat.

“Ook al is het aangewezen dat arme landen het schandelijk consumptieniveau van sommige geprivilegieerde lagen van de bevolking analyseren en dat ze de corruptie onder controle krijgen, toch dienen ze in de eerste plaats te zorgen voor hun inwoners door hun armoede weg te werken en hun sociale ontwikkeling te vorderen. Ze moeten inderdaad ook minder vervuilende energie produceren, maar daartoe moeten ze kunnen rekenen op de hulp van de landen die zich sterk ontwikkeld hebben ten koste van de huidige vervuiling van de planeet. Voor het directe gebruik van de rijkelijk voorhanden zonne-energie, zijn er mechanismen en subsidies nodig die zorgen dat de ontwikkelingslandentoeegang krijgen tot de overdracht van technologie, technische ondersteuning en financiële middelen. Daarbij moet steeds gelet worden op de concrete omstandigheden, want ‘er wordt vaak onvoldoende nagegaan of de systemen compatibel zijn met de situatie waarvoor ze ontworpen zijn’. Het zijn kleine kosten als men ze vergelijkt met de risico’s van de klimaatverandering. In elk geval gaat het vooral om een ethische beslissing die steunt “ (Laudato Si’ blz.114)

Gerarda, Jaak, Marc